

Abstrakt:

Práce systematicky vykládá pojem původu, *Ursprung*, jak jej vypracoval W. Benjamin v kriticko-poznávací předmluvě knihy *Původ německé truchlohry*. Dvě hlavní teze disertace zní: i) v Benjaminově koncepci je třeba vždy hovořit o *původech* uměleckých žánrů, resp. dějinných epoch. Benjamin chápe pojem původu jako vztažený ke konkrétní umělecké formě či dějinné epoše. Forem či epoch je vždy již mnohost; stejně tak i původů. V této mnohosti se pak znázorňuje jednota pravdy, jež je pro Benjamina bytostným tajemstvím. ii) Benjaminův text nevysvětluje vztah původu a dějin adekvátním způsobem, jelikož jej chápe perspektivou Leibnizova pojetí monády, jež se zakládá na dualitě možnosti a skutečnosti. Proto je třeba Benjaminův pojem původu v tomto aspektu korigovat a leibnizovskou monádu nahradit Deleuzovým pojmem virtuality. Tvrdí-li Benjamin, že původ v sobě virtuálně obsahuje dějinný průběh, pak je tomu třeba rozumět z deleuzovského stanoviska, což znamená, že se epocha tvořivým způsobem aktualizuje. Z leibnizovského hlediska, jež zastává sám Benjamin, je historické dění pouhou realizací toho, co již předem existuje jako možnost; chybí prvek tvořivosti, *dění* v silném smyslu.

Kromě rozvíjení těchto hlavních tezí též práce systematicky vymezuje Benjaminovo pojetí původů a dějin od tehdejších teorií dějin, čímž chce doplnit stávající česky psanou literaturu o Benjaminovi, která se zaměřuje povětšinou na vývoj jeho myšlení samotného. Pomocí odlišení Benjaminovy pozice od historismu, historicismu, teorie modelů a hermeneutiky lze odhalit pozadí některých autorových výroků, které se samy o sobě zdají být neprůhledné. Cílem je vytvořit plastičtější obraz Benjaminova myšlení, které se subtilně a mnohdy nepostřehnutelně vymezovalo vůči mnohým dobovým intelektuálním proudům.

Klíčová slova:

W. Benjamin, původ, *Ursprung*, dějiny, virtuálno, G. Deleuze